

τάς αίμοφόρους χειράς σου. — Μή περιπλέκεσαι πλέον εἰς τὸ παραπέτασμα, διότι ἡ ῥάβδος πονεῖ. — Ἴδου ἡ χάρις σου, ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ Προστάτου, ἀλλὰ ἤλθεν ἡ σειρά μου νὰ σοὶ εἰπῶ. — Μὴ λάμβανε τὰ ὄπλα κατὰ τοῦ Κοινοβουλίου, διότι ὁ Κρόμβελ εἶνε ἀδυσώπητος.

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ σὶρ Πατρίκιος καὶ ὁ λόρδος Δέρβυ ἐνηγαλίσθησαν καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου ἐζήτησαν ἐν μεγάλῃ οἰκειότητι, καὶ τοὶ ἔχοντες ἀμφοτέροι ἀντιθέτους πολιτικὰς δοξασίας.

M. M.

Ἐπὶ τὸν τίτλον «Κυθνιακά» ἐξεδόθη ἐν Σύρῳ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀντ. Βέλληνθα βιβλίον πολλοῦ λόγου ἄξιον, περιέχον περιγραφὴν τῆς νήσου Κύθνου ὑπὸ τὰς διαφόρους αὐτῆς ἐπόψεις μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ ἀκριβείας συντεταγμένην. Ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου παραλαμβάνομεν τὸ μέγιστον τὸ περὶ τῶν ἐθίμων τῆς νήσου Κύθνου, ἅτινα, ὡς ὅπως περιεργα καὶ ἐπιχωριάζοντα μόνον ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, εὐχαρίστως, πιστεύομεν, θέλουσιν ἀναγνωσθῆ.

Σ. τ. Δ.

ΚΥΘΝΙΑΚΑ ΕΘΙΜΑ

"ΗΘΗ.

Ἦνα καλῶς γνωσθῶσι τὰ τῆς Κύθνου, δεόν νὰ περιγραφῶσι τὰ τε ἦθη καὶ τὰ ἔθη καὶ αἱ δοξασίαι τῶν συγχρόνων Κυθνίων, ἃ τόσῳ γνησιώτερα ἀνευρίσκονται, ὅσῳ ἀρχαιότερον ἀναζητοῦνται· διότι τότε ἀνεπιτήδευτα ὄντα ἦσαν ἀμόλυντα τῆς νεωτερικῆς πονηρίας, ἣν μετὰ λύπης καθορᾶτις ὑπέφρουσαν εἰς τὴν κυθνιακὴν κοινωνίαν κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετηρίδα. Καὶ δὴ πρῶτον μὲν ἐγκύψωμεν εἰς τὰ περὶ τῶν ἠθῶν.

Ἐκ τοῦ πρὸς τὸν Θεὸν λοιπὸν φόβου καὶ τῆς ἀλλήλων αἰδοῦς μάλλον ἢ ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης ἀπέχονται τοῦ κακοῦ. Τῇ δὲ καθεστηκυίᾳ ἐξουσίᾳ οὐδέποτε ἀντίστανται, οὐδὲ γογγύζοντες καταβάλλουσι τοὺς φόρους. Διὸ οὐ μόνον εἰς τὴν τῶν φόρων εἰσπραξίν οὐδέποτε βίαν ἢ ἀπειλὴν ἀνάγκην ἔχει νὰ μεταχειρισθῆ ἢ διοικήσῃ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας οὐδεμίαν δυσχέρειαν ἀπαντᾷ ὁ ἐνεργῶν· διότι οἱ πλείονες τῶν ὀφειλετῶν οὐδὲ περιμένουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς κατασχέσεως, ἐφ' ἣ ἀισχύνονται, ἀλλ' ἐκχωροῦσιν ἐκούσιως τῷ δανειστῇ τὰ ἐνυπόθηκα ἢ ἐνέχυρα, ὅταν ἴδωσιν ὅτι ἀδυνατοῦσι ν' ἀποδώσωσι τὰ ὀφειλόμενα, ὧν ἔξαρνοι δὲν γίνονται, οὐδὲ ἂν ἐλλείπῃ ἔγγραφος ἀπόδειξις ὀφειλῆς. Τὰς δὲ πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς ἀρχαιότερον μὲν διέλυον συμβιβαστικῶς τῇ μεσολαβῆσει τῶν προϋχόντων ἢ τοῦ δημάρχου ἢ τοῦ εἰρηνοδίκου, ἐπ' ἐσχάτων δὲ μᾶλλον φιλόδικοι γενόμενοι προσφεύγουσι τινες εἰς τὰ δικαστήρια. Ἡ δ' ἐπ' ἐσχάτων ἀναφαινομένη ἔκλυσις τῶν ἀρχαϊκῶν ἠθῶν ὑπεισήληθεν ἀπὸ τῶν γειτονικῶν μεγαλοπόλεων, εἰς ἃς φοιτᾷ ἐξ ἀνάγκης ἢ τῶν ἐργατῶν τάξις. Ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς τὴν ὑπὲρ δύναμιν πολυτέλειαν τάξις τῶν γυναικῶν καὶ ἡ ὀλιότερα

ἀπομίμησις τῶν εὐρωπαϊκῶν καινοτομιῶν περὶ τὴν ἐνδυμασίαν οὕτω δεινῶς ἐνσκήψασαι ἐπαπειλοῦσι τὴν βελτιωθεῖσαν οικονομικὴν κατάστασιν τῶν Κυθνίων. Ἡ δὲ φυγοδικία εἶνε τι ἄγνωστον τοῖς Κυθνίοις, καθάπερ καὶ ἡ λιποστρατεία, ἣν δυστυχῶς ἐπ' ἐσχάτων ἐνεθάρρυνε πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἡ ἐπικρατήσασα κυβερνήσις χάριν ἰδιοτελοῦς πολιτικῆς κερδοσκοπίας.

Ἡ δὲ πρὸς τὴν οἰκογένειαν στοργὴ διατελεῖ οὔσα ἀμείωτος, εἴτε παρ' αὐτῇ διαμένει ὁ Κύθνιος εἴτε μακρὰν αὐτῆς πολυετῶς δικτιρῆσει. Ὅθεν σπανιώτατον εἶνε ν' ἀπαντήσῃς Κύθνιον ἐπιλαθόμενον τῆς ἐκυτοῦ οἰκογενείας, καὶ ζωντοχῆραν νὰ ἴδῃς, ὡς ἔθος ταῖς κοινωνίαις ταῖς πολλοὺς τοὺς ἀποδημοῦντας ἐχοῦσαις, ἀλλὰ χήρας διὰ βίου πλείστας ὄσας ἀπαντᾷ· διότι νομίζουσιν ὅτι προσκρούουσιν εἰς τὴν αἰδηροσύνην, ἂν ἔλθωσιν εἰς δεύτερον γάμον, εἰς ὃν μόλις ἀποτολμῶσιν ἐνίοτε οἱ ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ οὗτοι ὑπὸ τῆς κοινωνίας ἀποδοκιμαζόμενοι τελοῦσιν αὐτὸν ἐν γωνίᾳ καὶ παραβύσπῃ, πάντων ἀγνωσύντων, εἰ δὲ μὴ, διατρέχουσι τὸν κίνδυνον νὰ χλευασθῶσιν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ μετὰ τὰ κουδούρια, ἧγουν διὰ κροταλισμῶν δυστήχων ἐκ κεράτων καὶ μεταλλίνων σκευῶν διασπορμένων ἐν ταῖς βύμαις πρὸς ἐμπαιγμὸν τοῦ ἀποστρέξαντος τὴν χρείαν, εἰς ἣν ὁ θεὸς ὑδόκησεν νὰ τὸν καταδικάσῃ. Ἀλλ' ὅμως τὴν σωφροσύνην ἔγγαμοί τε καὶ χήραι τηροῦσι μετὰ μεγάλης αὐστηρότητος. Ὅθεν σπανιώτατα καὶ διὰ πολλοῦ χρόνου παράγεται τέκνον ἐκ κλεψιγαμίας. Δολοφονία δ' ἐν τῇ νήσῳ εἶνε τι ἄγνωστον· ἂν δ' ἐνίοτε γείνη ἀνθρωποκτονία, προέρχεται ἐκ διαπληκτισμῶν ἀσκόπως εἰς ταύτην καταληγόντων, ἀλλὰ καὶ στιγματίζεται ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ὁ ὅπως δῆποτε φονεύσας, ὡς μαιφόνος.

Ληστρικὰς δὲ πράξεις βεβαίως ἡ Κύθνος, ἅτε νῆσος μικρὰ, δὲν εὖνοι· ἀλλὰ καὶ ἡ πειρατεία, ἣν ἐπετήδευσαν γειτονικαὶ τινες νῆσοι, εἶνε τόσον μόνον γνωστὴ ἐν Κύθνῳ καθ' ὅσον οἱ Κύθνιοι γίνονται θύματα τῶν πειρατῶν. Αἱ δὲ ζωοκλοπαὶ καὶ αἱ ζωοκτονίαι, ὑρ' ὧν μαστιγίζεται ἡ Νάξος καὶ ἡ Ἀμοργός, εἶνε ἀσυνήθεις ἐν Κύθνῳ. Κλοπαὶ δὲ διὰ ῥήξεως ἢ διὰ τρόπου τινὸς ἄλλου γίνονται σπανιώτατα. Καὶ πῶς νὰ κλέψωσι τὰ ἐν οἰκίαις πεφυλαγμένα, ἐνῶ τὰ γεννήματα μετὰ τὴν συγκομιδὴν ἐν μέσῳ τῶν ἀγρῶν ἐκτεθειμένα διαμένοντα ἐπὶ 40—50 ἡμέρας λακκιασμένα, ἧτοι ἐντόνις λάκκων ἀβηθῶν χώματα ἐπικεκαλυμμένα, διατελοῦσιν ὄντα ἄθικτα, οὐδενὸς χεῖρα ἄρπαγα ἐπιβάλλοντος; Μικροκλοπαὶ δὲ τινες διαπράττονται ἐν τοῖς ἀγροῖς ὀπωρικῶν καὶ τῶν τοιοῦτων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγροφυλακὴ ἀργεῖ ἐν τῇ νήσῳ, δι' ἧς εἶνε δυνατόν νὰ περιστῇ ἢ ἐπήρῃ αὕτη, ἐφ' ἣ δυσφοροῦσιν οἱ κάτοικοι.

Ἡ δὲ μέθη δὲν ἐπιπολάζει, εἰμὴ ἐν τῇ τῶν ναυτικῶν τάξει, ἐνῶ ἡ τῶν γεωργῶν εἶνε μᾶλλον νηφάλιος καὶ λιτὴ περὶ τὴν δίαιταν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.

Ἡ δὲ τῶν οἰκιῶν καθαρότης καὶ εὐπρέπεια ἀρχήθην ἐμφιλοχωρεῖ, ἐνῶ ἡ περὶ τὴν ἐνδυμασίαν λιτότης διαταράχθη ἐπ' ἐσχάτων, ὡς μὴ ὦραλε· διότι παρὰ μὲν τοῖς ἀνδράσι τὴν ἐγγώριον βραμβυκαεὶν μπερέτταν ἢ κούφιαν καὶ τὸ ἐντόπιον κορτόβραχον καὶ τὸ ἐσωκάρδιον ἀντικατέστησαν τὸ μακρὸν φέσιον ἢ τὸ καπέλλον ἢ τὸ πολυπτυχον βρακίον ἢ τὸ πανταλόνιον ἢ τὸ μεταξοκέντητον μεϊτάνι καὶ γελέκι ἢ τὸ σουρτοῦκιον καὶ τὸ παλτόν παρὰ δὲ ταῖς γυναῖξιν ἢ ἀπὸ τῶν παραδόξων ἐνετικῶν κορτῶν φορεμάτων καὶ τῶν ξενομάλλων μεταβάσις εἰς τὴν συμριαικὴν κεφαλωσίαν καὶ τὰ πολιτικά τρομπάρτια ἐπῆλθεν ἀκατάσχετος· καὶ ἡ ἀπὸ τούτων πάλιν εἰς τὴν νεωτέραν φραγκικὴν κεφαλωσίαν καὶ ἀμφίεσιν μεταμόρφωσις δεινῶς ἐπικρατεῖ. Φοβεῖον τὸ μίαισμα, ἀλλὰ μέχρι τινὸς παρήγορον· διότι εἰ καὶ περὶ πολλοῦ ποιοῦνται τὴν τοῦ προσώπου εὐχοίαν, ἐφ' ᾧ κατακλύπτουσι ἐν ταῖς ἀγροτικαῖς ἐργασίαις τὸ πρόσωπον διὰ τοῦ γακιολίου καὶ τὰς χεῖρας διὰ χειρωτίων, ἢ ψιμυθίωσις ὅμως, ἂν διαγνωσθῆ που, κατακρίνεται, καθὼς καὶ οἱαδήποτε τῶν τρόπων ἐπιτήδευσις. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ δεῖον νὰ προσέχη τις μὴ εὐπέση εἰς τὰς κακὰς τῶν ὁμοφύλων γλώσσας ἢ γυνή. Οἴμοι! ἂν λυθῶσι κατ' αὐτῆς! ἂν τὴν εὐρον τὰ κορσεῖλια, οὔτε ἀρχὴν οὔτε τέλος ἔχει ἢ καταλαλιά, εἰς ἣν ἐν μὲν ἀρχῇ ἐμπερθεύονται δύο γυναῖκες διὰ τρίτης τῆς κορσεῖλιαρας, κατόπιν δὲ προτοῦσαι ἀκορολιζονται τρεῖς τέσσαρες, εἴτα πολλαὶ, καὶ συνάπτεται φοβερὸς γυναικοπόλεμος μὲ τὰ μοῦ εἶπε καὶ τῆς εἶπα, ἀνιμωταί μὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀδακρύτως. Ἐν δὲ τέλει ἀνακωχῆς γενομένης, ἔρχονται εἰς τὰ ξελέμματα, ἤγουν κατ' ἀντιωλιαν ἐξελέγχονται αἱ ἀλλήλας κακολογήσασαι πρὸς εὐρεσιν τῆς ἀληθείας, καὶ ὅτε μὲν διαλύονται συνδιηλλαγμέναι, ἀτὲ δὲ, ἂν τύχῃσι δυστέριδες τινες, ἐπαναλαμβάνουσι τὴν μάχην καὶ σορρεύονται, ἤγουν κάμνουσι σούσουρον, ἂν τύχῃσιν οὗται σορρεῦτραί, ἐξελέγχουσι ὀπλιδῆ τὰ τε σωματικὰ καὶ ψυχικὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ περὶ τὸν βίον πλημμελήματα προσωπικά τε καὶ οἰκογενειακά, μέχρις ἂν ἀποκάμωσιν ἢ ἐξαντλήσωσιν ἅπαντα τῆς ὄνειδιστικῆς καὶ σκωπτικῆς φαρέτρας τὰ βέλπ. Συνεργὸς δ' εἰς τὰς δεινάς καὶ ὀχληράς ταύτας λογομαχίας τῶν γυναικῶν τῆς νήσου εἶνε οὐ μόνον ἡ κακὴ ἀγωγή, ἀλλὰ καὶ ὁ φθόνος ὁ αἰεὶ ὑπειστέρπων εἰς τὰς μικρὰς κοινωνίας, ὅρ' οὐ δακνομένη ἢ ἄλλως πως καλῶ γειτόμισσα ἢ ἡ προσφιλῆς συγγενῆς ἐποφθαλμιᾷ τὴν εὐτυχίασαν· διότι ἐν μικρᾷ κοινωνίᾳ ἢ ἐλαχίστη τῆς τύχης εὐνοία γίνεται αἰσθητῇ, ἢ δ' ἐλασσομένη γυνὴ ἀλγεί, τήκεται. Ψιθυρίζει, σορρεύει, τὰ δὲ σορρέματα διαδιβάζονται ὑπὸ γυναικῶν ἐπιρροπῶν εἰς τὸ ἄχαρι τοῦτο ἔργον καὶ συνάπτεται ἐρήμην ἀκορολιστικὸς γλωσσοπόλεμος, τὰ κορσεῖλια, οἷον ἀνωτέρω ἐσκικγραφήσαμεν. Τοῦτου ὄψαι ἡμᾶς, Κύριε!

Ἔθθθ περι τὴν γένναν.

Ἐπὶ δὲ τούτοις θὰ περιγράψωμεν ἀπλῶς τὰ κυθνιακὰ ἔθθθ, ἀπεχθόμενοι τοῦ νὰ ὑποδείξωμεν τὴν πρὸς τὰ ἀρχαῖα διοικητικὰ αὐτῶν· διότι οὔτε καιρὸν οὔτε χῶρον ἔχομεν, ἀλλ' ὁ εἰδήμων τοῦ βίου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων εὐκόλως ἀνευρίσκει ἐν πολλοῖς ἐλληνίζοντα τὸν τῶν συγχρόνων Κυθνίων ὄν πάλιν τὰ ἔθθθ συγχρίνων πρὸς τὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἔνια μὲν θ' ἀνεύρη κοινὰ ἔνια δὲ ἴδια. Ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγα τῶν περιγραφομένων ἔθθθ περιέπετον εἰς ἀχρηστίαν παρὰ τοῖς ἐρασταῖς τῶν νεωτερισμῶν· διότι ἡ ἐπιτήδευσις τοῦ ἀρχαῖου καὶ ἐν τοῖς ἔθθθ σκώπεται.

Θ' ἀρχίσωμεν λοιπὸν τὴν περιγραφὴν ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν γένναν ὡς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, οὐπερ προοίμιον ἢ κήσις. Ἦγουν αἱ ἔγκυοι τὴν μὲν ἐγκυμοσίαν ἐπικυρπύονται ὡς οἷόν τε, ὑπολαμβάνουσαι ὅτι τὸ γεννηθησόμενον θὰ γείνη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εὐμορον, τίθενται δ' ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου, ἵνα ταῖς βοηθήσῃ εἰς τὴν καλὴν ἐλευθερίαν, καὶ οὐτ' αὐταὶ λογίζονται ἐπίφορον νὰ ζητήσωσιν οὕτως ἂν φαίητο ὀρεχθῶσιν, οὔτε καλὸν ὑπολαμβάνεται ν' ἀνηθῆ τις τὴν ζητηθεῖσαν μνηροδιάν· διότι ψυχικὸν μὲν εἶνε ἡ δόσις, ἀμαρτία δ' ἡ ἀρησις. Ἀργούσαι δ' ἐν τῇ ἐρητῇ τοῦ ἁγίου Συμεῶνος φυλάττονται μὴ ἐν αὐτῇ πιάσωσι τι ἄσχημον, οἷον τηγάνιον, λεθήμιον καὶ εἴτι τοιοῦτον· διότι πιστεύουσιν ὅτι τὸ τεθνησόμενον θὰ φέρῃ ἐπὶ ἐμψανούσι τῶν σώματος μέρους τὴν δυσμορφίαν ταύτην. Ὅλον πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ δεινοῦ εὐθὺς ἐπιψάουσι τῶν γλουτῶν, ἵνα τοῦλάχιστον ἐκεῖ που ἀποτυπωθῇ ἡ δυσμορφία. Οὐδὲ ἀπὸ μόνου τοῦ Συμεῶνος νὰ μὴ σημαδεύσῃ τὰ ἐμβρυα φυλάττονται, ἀλλὰ καὶ τὰ σάββατα εἰς τοὺς φόρνους προσέχουσι νὰ μὴ διασκελίσωσι τὸν πανιστὴν· διότι δύσμορφος μελανία θ' ἀποτυπωθῇ ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ τεθνησόμενου, ἢν πανιστὴν κλοῦσιν. Εἰς ἀποτροπὴν δὲ τοῦ δεινοῦ ἄπρονται τῶν ἐκυτῶν γλουτῶν. ἵνα ἐκεῖ που τοῦλάχιστον τοῦ ἐμβρίου ἀποτυπωθῇ ἡ δυσμορφία τοῦ πανιστοῦ.

Μετὰ τὸν τοκετὸν οὐδεὶς ἐξέροχεται τοῦ κοιτῶνος τῆς λεχωῖδος, πρὶν ἐλθῶν ὁ ἱερεὺς ἀναγνώσῃ τὴν εὐχὴν τῆς γεννήσεως. Ἐν δὲ ταῖς νυξὶ τῆς πρώτης ἑβδομάδος τῆς λοχείας κακὸς λόγος δὲν λέγεται εἰς ἐπήκοον τῆς λεχωῖδος ὡς κακῶς ἐπιδρῶν. Οὐκ ἀλόγως δὲ γίνεται καὶ ἡ προφύλαξις νὰ μὴ εἰσέροχται τις εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς λεχωῖδος μετὰ δυσμᾶς ἡλίου, καὶ ἐνδύματα, ἐκτεθειμένα εἰς τὴν ἐπήρειαν τῶν ἀστρον νὰ μὴ εἰσάγωνται, μηδὲ νὰ μεταχειρίζηται ἡ λεχὼ καὶ τὸ βρέφος, ἂν μὴ διὰ λιθνατωῦ ὑποκαπνισθῶσι. Λόγος δὲ τῆς προφυλάξεως ταύτης εἶνε, πιστεύω, ἡ ἀπφυγὴ τῶν μισματῶν καὶ τῆς ὕγρασις τῆς ἐν νυκτὶ ἐπιπολαζούσης.

Τὰς τρεῖς μετὰ τὸν τοκετὸν νύκτας ὑπὸ τὸ

προσκεφάλαιον τῆς λεχωίδας τίθενται παρά τῶν οἰκείων πολύτιμα πράγματα καὶ ἐν τῷ κοιτῶνι γλυκάσματα, ἵνα ἐξευμενισθῶσιν αἱ Μοῖραι, αἱ θὰ μοιράσῃσι τὸ νεογνόν, ἢ θ' ἀποφασίσῃσι περὶ τῆς τούτου τύχης. Καλὸν δ' ὑπολαμβάνεται τὴν τρίτην τοῦ τοκετοῦ ἡμέραν ἢ λεχῶ καταβάστα ἀπὸ τῆς κλίνης νὰ πατήσῃ ἐπὶ σιδήρου πράγματος, ἵνα σιδερωθῇ, ἤγουν ἐνισχυθῇ. ἐφ' ᾧ τῇ εὐχονται τὰ σιδερέγια. Ἄν δ' εἰς κατάστασιν μὴ εἶνε νὰ ἐξακολουθήσῃ οὕσα ἐξεργασμένη, πάλιν κατακλίνεται, ἀφοῦ συμμιθῇ ἡ κλίνη· διότι οὕτως φαίνεται ὡν σκοπὸς τοῦ ἔθους τούτου. Τὴν δ' ἐνάτην καλὸν λογίζεται νὰ ἐξεργηθῇ τῆς κλίνης, ἀνδιάκηται καλῶς· διότι εἰς τὰς ἐννειά γίνεται κεία, ἤγουν διατηρεῖ τὴν νεότητά της.

Ἡ δὲ τῆς λοχείας κατάστασις ὑπολαμβάνεται οὐ μόνον ἐπικίνδυνος, ἀλλὰ καὶ ἐπίζηλος καὶ ἐπίφθονος, ὡς εὐκόλως προσβαλλομένης τῆς λεχωίδας ὑπὸ βασκάνου ὀφθαλμοῦ καὶ τῶν ἀγερικῶν. Ἐφ' ᾧ ὁ μὲν πλακοῦς δέον καλῶς ν' ἀπανθρακωθῇ ἐπὶ τῆς ἐστίας, τὰ δὲ λόγια νὰ καθαρισθῶσι διὰ ποταμίου ἢ θαλασσοῦ ὕδατος, ἵνα πᾶν ἴχνος αὐτῶν ἐξαλειφθῇ.

Καὶ εἰς μὲν τὰς συγγενεῖς καὶ φίλας ἐπιτρέπεται νὰ ἴδωσιν τὴν λεχῶ καὶ νὰ τῇ εὐχηθῶσι τὰ καλὰ ἰαράτα καὶ τὸ καλορριζικόν, εἰς αὐτὴν ἡμῶς δὲν συγχωρεῖται, πρὶν ἰαράτισσιν, νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἄλλοτρίαν οἰκίαν, ἀν μὴ πατήσῃ ἐπὶ τοῦ κλειδίου τῆς οἰκίας. Οὐκ ἀλόγως δὲ προνοοῦσι δι' ὑφασμάτων νὰ ἐπικαλύψωσι τῆς οἰκίας τὰ κάτοπτρα, ἐν ἧ κατακλίνεται ἡ λεχῶ, ἵνα μὴ κατοπτριζομένη λυπηταί ἐπὶ τῇ ἀλλοιώσει τῆς ὄψεως.

Ἔθῃ περὶ τὸν γάμον.

Ὁ γάμος ἢ ἡ χαρὰ εἶναι βεβαίως λίαν σπουδαία ἐποχὴ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, διὰ τῆς μνηστείας προοιμιάζομενος. Ἦγουν εἰ καὶ ἐν Κύθῳ, ὡς καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις νήσοις, οἱ γαμβροὶ εἶνε εὐάριθμοι, δὲν ὑπολαμβάνεται ἀξιοπρεπὲς νὰ ζητῶσιν οἱ τῆς νύμφης οἰκετοὶ τὸν γαμβρόν (διότι ἡ ἀποτυχία εἶνε προσβολὴ τῆς τιμῆς), ἀλλὰ τὰ νάπαλιν. Λέγεται δ' ὅτι ἀρχαιότερον ἢ προξενήτρα πρὸς ζήτησιν νύμφης ἐξερχομένη ἐφόρου δύο λογίων κάλτσας ἢ δύο λογίων ὑποδήματα, ἵνα πιάσῃ ἢ προξενιά. Πολὺς δὲ χρόνος ἀπὸ τῆς μνηστείας μέχρι τοῦ γάμου δὲν μεσολαθεῖ, οὔτε μετ' ἐλευθερίας ἀπεριορίστου συνκαστρέφονται οἱ μελλονύμφοι, οὔτε ἐθίζετο νὰ συνοικῇ νυχθημέρῳ ἢ μνηστῆρ τῇ μνηστῇ. Οὐχὶ δ' ὁ νυμφίος, ἀλλ' ἡ νύμφη ἔθος εἶνε νὰ ἔχῃ προικὰ τὴν οἰκίαν οὕτω παρεσκευασμένην, ὥστε νὰ περιέχῃ πάντα τὰ χρειάζομενα εἰς μίαν καλὴν οἰκοκρητῆρ· διότι τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς προικὸς κόρης εἶνε ἡ οἰκία, ἧς ἀνευ δυσκολίας νὰ εὕρῃ γαμβρόν. Ἐπὶ δὲ ταύτῃ προκίεζεται ἡ νύμφη χρῶμα καὶ ἀμπέλια (ἀμπελοχώραρα) καὶ ἀργυρὰ καὶ χρυσᾶ

κοσμήματα παρά τῶν γονέων, οὐδὲν τοῖς νυμφίοις δωροφορούντων τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, πλὴν τῶν παρνύμφων, τὰ μνήστρα καὶ τὰ στέμματα χορηγούντων ἐν τῇ τοῦ γάμου τελετῇ. Τὰ δὲ περιζήτητα μεταπτά πρὶν μὲν ἦσαν ἀσυνήθη, νῦν δὲ, καὶ ἂν δοθῶσιν, εἶνε μικροῦ λόγου ἄξια. Ἐθίζεται δ' οὐ μόνον ἡ νύμφη νὰ φέρῃ προικὰ τῷ γαμβρῷ, ἀλλὰ καὶ ὁ γαμβρὸς νὰ λαμβάνῃ παρά τῶν γονέων κτήματα δίκην προικὸς. Οὐδαμῶς δὲ τῶν πρὸ τοῦ γάμου παρ' ἄλλοις συνήθων πομπῶν ἐθίζεται ἐν Κύθῳ, ἦτοι οὔτε ἡ τοῦ προξενίου οὔτε ἡ τοῦ ξυρισματος οὔτε ἡ τῶν προικῶν πομπή, ἀλλὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας πρὸ τοῦ γάμου μετὰ τινος πομπῆς οἱ χᾶριν τῶν μελλονύμφων ξυλευτάμενοι εἰσπορεύονται τὰ ξύλα εἰς τὸν νυμφῶνα. Τὴν δὲ πρὸ τοῦ γάμου ἐβδομάδα ἐκ τῶν παρθένων αἱ τῷ γένει καὶ τῇ φιλίᾳ τῶν μελλονύμφων προστάχουσαι βοηθοῦσι τῇ νύμφῃ εἰς τὸ νὰ ῥάψῃ τὴν νυμφικὴν στολὴν (νυμφιστόλοι) καὶ τὴν τοῦ γάμου παρυμνὴν παρασκευάζουσιν εὐπροσπῶς τὴν νυμφικὴν κλίνην (γεροκοῦρτα) ἐν τῷ νυμφῶνι (νυμφικᾶτῳ).

Ὁ δὲ γάμος τελεῖται δημοσίᾳ ἐν τῷ ναῷ μετὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς ἢ ἄλλης ἐορτῆς (βλοοῦνται καὶ βλάδα=εὐλογοῦνται καὶ εὐλογία). Ἐκ δὲ τῶν εἰς τὸν ναὸν συνελθόντων οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι ἀσπασάμενοι τοὺς ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν νεονύμφων πτεράνους ἐπιρρίπτουσι κερμάτια τινα πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἰσρέων (φερτάρων καὶ φέρτα), τοὺς δὲ νεονύμφους μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας ραίνουσι προσφέροντες γλυκάσματα (παστέλια, ζηροτήγανα κλπ.).

Μεσημβρίας δὲ γενομένης, διὰ δημοσίου κηρύγματος προσέρχονται εἰς τὸ γεῦμα οἱ καλεσμένοι καὶ οἱ γαμῶται μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων παρεσκευασμένον ἔχοντες φαγητόν τι πρὸς τῷ ὑπὸ τῶν νεονύμφων παρατεθειμένῳ.

Ἀπὸ δὲ τοῦ συμποσίου ἐγερόντες ἠγυαίνουσι εἰς τὸν χορὸν, ὃς γίνεται ἐν ὑπαίθρῳ· διότι κλητοὶ καὶ ἄκλητοὶ πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας συροῦσιν θεαταί. Πρῶτος δ' ἀνοίγει τὸν χορὸν ὁ γαμβρὸς χορεύων τὴν νύμφην (τραβῶν ἢ σέρων), αἱ δὲ χορεύτρια ἀπὸ τῶν χειρῶν συγγρατούμεναι ἀποτελοῦσι κύκλιον χορὸν (τὸν σερτόν), εἰς ᾧ χορεύουσιν ἐκ περιτροπῆς κατὰ τὰ πρεσβεῖα εἰς τὸν ἐμπροστικόν συρόμεναι ὑπὸ τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ χοροῦ, κερμάτια φιλοδωροῦντος τοῖς μουσικοῖς πρὸς τιμὴν τῆς ἐμπροστινῆς.

Τῇ δ' ὑστερία οἱ γαμῶται πρῶτος ἔτι οὔσης μετὰ μουσικῆς ἐλθόντες ἄδουσι πρὸ τοῦ νυμφῶνος τὰ ἐπιθαλάμια (ζῦπνητούρια).

Ἐῦπαν ποῦ δὲν ἐχόρτασες τοῦ ἔθνους τῇ γλυκάδα, Ἐῦπαν τοῦ μύσθου ἀδελφῆ, τοῦ μπαμπασίου ἀσπράδα» κλπ.

Καὶ τούτους μὲν μετὰ μικρὸν ὑποδέχονται φιλοφρόνως οἱ νεονύμφοι. Ἐπαναλαμβάνεται δὲ μετὰ μικρὸν τὸ δεύτερον γαμήλιον γεῦμα καὶ πάλιν ὁ

χορδός, οὐ περὶ τὴν λήξιν τελείται ἡ παιδιὰ τοῦ *σαμναμάτος*, ἤτοι ὄνειον *σάγμα* ἐπιτίθεται τῷ παρανόμφω χορσύνῳ, ὑποδηλοῦν τὴν τῆς νυμφικῆς παρθενίας κατάλυσιν ἐν τῇ παρελθούσῃ νυκτί. Ἡ δὲ τρίτη τοῦ γάμου ἡμέρα προώρισται εἰς εὐθυρίαν τῶν διακονησάντων συμπενθέρων, μετ' ἣν ἀπόδοσις τοῦ γάμου γίνεται τὴν ὀγδόην ἡμέραν (ὁ *ἀντίγαμος*). Ἐν δὲ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἡ νύμφη ἐπιφθονός οὕτως προφυλάσσεται ἀπὸ βλαστανίας καὶ ἐπηρεῖας ἀγερεϊκῶν.

Ἔθθη περὶ τὸν θάνατον.

Μετὰ δὲ τὴν δευτέραν πρᾶξιν τὴν *χαρμύσνον*, τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἐπέρχεται ἡ τρίτη καὶ τελευταία, ἡ τὴν καταστροφὴν τοῦ δράματος ἐπιφέρουσα, ὁ θάνατος, καθ' ἣν τὰ ἐξῆς ἐθίζονται ἐν Κύθῳ. Ἄν μὴ ὁ θάνατος ἐπέλθῃ βραχδαίος, ὁ ψυχορραγῶν ἐμβαλῶν ἄλλας ἐν ὕδατι φαντίζει δι' αὐτοῦ τοὺς οἰκειοὺς ἐπιλέγων «ὡς λυώνει τ' ἀλάτι νὰ λυώσουν ἢ κἀταρές μου». Ἄν δ' ἡ τοῦ θανάτου ἀγωνία διαρκέσῃ ἐπὶ πολὺ, ὑπολαμβάνουσιν οἱ οἰκεῖοι ὅτι εἶνε ἀσυγχώρητος παρ' ἀδικηθέντος, ὃς δέον νὰ τῷ συγχωρήσῃ τὸ ἀδίκημα, ἂν ἐπιζῆ, εἶδὲ καὶ εἶνε ἐν ταῖς τεθνεῶσιν, ἀνάγκη νὰ καπνισθῇ ὁ ἀγωνιῶν διὰ τοῦ σαβάνου εἴτε διὰ τῆς τέφρας ἐκείνου. Ὅς δ' ἂν κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τελευτήσαντος, ὑπερσείαν μεγάλην τῷ προσφέρει. Τὸν δὲ θάνατον ἀγγέλλουσι μετὰ μικρὸν οἱ κώδωνες ἰδιορρήτως (ἀνεκρικᾶ) κρουόμενοι.

Ὁ δὲ νεκρὸς δι' ὕδατος καὶ οἴνου καθ' ὅλον τὸ σῶμα ἀποκαθαρεθεὶς σαβανούται καὶ εὐπροσπῶς διακοσμηθεὶς προτίθεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης εἰς θρόνον τῶν οἰκειῶν καὶ φίλων γυναικῶν, αἱ γοεῶς θρηνηδοῦσι κοπτόμεναι τοὺς μηροὺς καὶ ἐκτινάσσουσαι τὴν κόμην εἰς τήρησιν τοῦ θυμοῦ τῆς θρηνηθίας καὶ αἰμάσσουσαι ἐνίοτε τὰς παρειάς. Ἐν δὲ τούτοις τῶν παρακαθημένων ἐνισαί τῆς εὐκαιρίας ἐπιλαθόμεναι ἐπιθρηνοῦσι τῷ προτετελευτηκῷ φιλότατῳ, καὶ στέλλουσι χαιρετίσματα καὶ παραγγελίας διατραγωδοῦσι τοὺς καύμους τῶν θρήνων ἐπὶ θρήνῳ προκαλοῦσαι. Ἡ δὲ σπαραξικάρδιος αὕτη σιγὴν παρατείνεται ἐπὶ δύο τρεῖς ὥρας μέχρι τῆς ἐκφορᾶς, καθ' ἣν λυσικομοὶ αἱ θρηνήσασαι ἔπονται τῷ νεκρῷ, τὴν πομπὴν δι' οἰμωγῶν διακόπτουσαι. Ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ ἀσπασμῷ τῷ ἐν τῷ νεφῷ ἀφ' οἰκειότητάς κραυγὰς καὶ οἰμωγὰς ῥηγνύουσαι ἐπικλῶσι τὴν καρδίαν τῶν παρόντων. Καὶ τοῦ μὲν νεκροῦ ἐνταφιαζομένου, οἱ παρστώτες ἐπιρρίπτουσιν ὀλίγον τοῦ χώματος εἰς *συγχώριον*: οἱ δὲ συγγενεῖς φαγητὰ παρσκευασμένα φέροντες δειπνοῦσιν ἐκ περιτροπῆς ἐν τῇ τῶν πενθούτων οἰκίᾳ (αἱ *παρηγορίαι* ἢ τὰ τῶν ἀρχαίων *περίδειπνα* ἢ *νεκρούδειπνα*). Τὰς δὲ τρεῖς μετὰ τὸν θάνατον νύκτας ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου τοῦ τεθνεῶτος καίουσι λυχνίαν ἀμυδοῦν φῶς διαχέουσαν (*ἀντίλυχνον*): διότι υπολαμβάνεται ὅτι τὰς ἡμέρας ταύτας ἡ ψυχὴ ἐπι-

σχεπτομένη τοὺς ἐν οἴκῳ ἀσχολεῖται περὶ τὰ συνήθη ἔργα.

Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τοῦ ἐνταφιασμοῦ παρασκευάζονται διὰ τὴν ἐπαύριον τὰ *κόλλυθα* (τρίτα) καὶ διὰ κωδῶνων προσκληθεῖσαι αἱ συγγενεῖς τὰ *μυρολογοῦν* περίξ αὐτῶν καὶ κατὰ γῆς καθήμεναι, πρὶν τ' ἀποστείλωσιν εἰς τὸν ναόν: ταῦτά δὲ ἀλλὰ μετὰ μικροτέρου πένθους ἐπιναλαμβάνονται τὴν ἐνάτην καὶ τεσσαρακοστὴν ἡμέραν, *τεῖα-μερα* καὶ *σαράντα* (παρὰ τοῖς ἀρχαίοις *ἐνάτα* καὶ *τριακάδες*), ἔτι δὲ τὸν ἕκτον καὶ δωδέκατον μῆνα (*ξάμηνα* καὶ *χρόνια*), ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ δύο ἔτη (*διπλόχρορα*). Τὸ δὲ *συχώριον* διανέμεται οὐ μόνον μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν παρὰ τῷ τάφῳ (γλύκασμα μετὰ βραχίου), ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ νεφῷ μετὰ τὴν τῶν κολλύθων διανομὴν, καὶ εἰς ἀπάσας τὰς ἐνορίας τὴν πρώτην κυριακὴν μετὰ τὸν θάνατον, ἔτι δὲ καὶ τὸ Σάββατον εἰς τὰς περὶ τὸν φούρον γυναικας (φωμίον ζεστόν μετὰ τυρίου ἢ ἐλαιῶν) καὶ τὸ Πάσχα μετὰ τὴν ἀνάστασιν κρέας ἐψητόν μετὰ κρασίου.

Ὅταν δὲ ἀγγελθῇ, ὅτι ἀπέθανε τις τῶν οἰκειῶν ἐν τῇ ξενιτείᾳ, διὰ τῶν κωδῶνων προσκληθεῖσαι αἱ τῶν οἰκειῶν γυναῖκες *μυρολογοῦσι* κατακείμεναι τὸν τεθνεῶτα γοεῶς τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἐν ξένη ἀποθανὼν ἦν ἄκλαυτος, καὶ ἀπύμπετος (*ἔξοδι*—*ἐξόδιος* θρήνος). Ἐπὶ δὲ τῷ θανάτῳ μεγαλειμονοῦσαι πενθοῦσι (*χλίθουνται* ἢ *ἔχρουν χλίψι*) αἱ μὲν οἰκειῶν τὴν μεγίστην, τὰ *κατάμαρνα*, αἱ δὲ ἄλλαι ἐν τῶν ἐνδυμάτων φοροῦσαι μαῦρον, ἢ τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ λαιμοῦ ἢ τῆς ποδιᾶς, ἐνῷ οἱ ἄνδρες μαυρίζουσι τῆς κεφαλῆς τὸ κάλλυμμα καὶ δὲν κείρονται τὸν πώγωνα καὶ ἀπέχονται μετὰ τῆς οἰκογενεῖας εὐλαβῶς στολισμῶν ἀνοικτῶν χρωμάτων καὶ χορῶν καὶ εὐθυμιῶν καὶ πανηγύρεων καὶ γάμων, ἂν μὲν τὸ πένθος εἶνε μακρὸν, ἐπὶ τεσσαρακοθήμερον, ἂν δὲ λίαν οἰκεῖον, ἐπ' ἐνικυτόν. ἂν δὲ συζυγικόν, ἰσόβιον ἢ τοῦλάχιστον μέχρι ἐπιναλήψεως γάμου.

Ἐεντεία.

Σύντροφον δ' ἔχοντες δυσπάλλακτον οἱ Κύθιοι, ἄτε νησιῶται, τὴν ἀπορίαν, ἀναγκάζονται πολυλάκις μικρὰς ἀποδημίας ν' ἀποδημῶσι, καθ' ἃς πένθιμόν τι καὶ συγκινητικὸν ἔχει ἢ ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔξοδος καὶ εἰς τὸν λιμένα κατὰβασις τοῦ ἀποδημούντος. Ἥγουν ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐξερχόμενον προπέμπουσι μὲν πολυπληθεῖς συγγενεῖς καὶ φίλοι, τῶν δ' οἰκειῶν τις ἕνα τὸ κατὰφρον ὑπερβάντι ἐπιχέει ὕδωρ ἀπὸ ποτηρίου, δηλοῦν τὴν ἐν τῇ ἀποδημίᾳ ἀφθονίαν καὶ ἐπιτυχίαν. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν τὴν παραρηχίαν ἐπάνοδον ἀποφεύγει ὡς δυσοίωνον, τῶν δὲ προπεμπόντων οἱ μὲν τὸν ἀποχαιρετίζουσι μετὰ μικρὸν, οἱ δὲ μετ' ὀλίγον, οἱ δὲ καὶ μέχρι τοῦ λιμένος, ὅτε οἱ ἐναγκαλισμοὶ καὶ τὰ δάκρυα καὶ οἱ λυγμοὶ τῶν φιλότων ἐπικλῶσι τὴν καρδίαν. Εὐλόγως δ' αἱ γυναῖ-

κες λίαν ἀλγοῦσιν ἐπὶ τῇ μακρᾷ ἀποδημίᾳ, ἣν καλοῦσι *Λορταρὸν ἀποχωρισμόν*· διότι πολλῶν καὶ δεινῶν αἰτία γίνεται τοῖς ὑποληφθεῖσι, πρὸς ἃ ἡ σύζυγος μέλλει νὰ παλαίσῃ, ἀπορίαν καὶ ἀνησυχίαν καθημερινήν, ξηροτρόγουςα δι' οἰκονομίαν καὶ πένθος, ἀπεχομένη χορῶν καὶ εὐθυμιῶν καὶ πανηγύρεων καὶ συναναστροφῶν καὶ ἐπισκέψεων καὶ στολισμῶν, ὡς ἐν χηρείᾳ οὕτως εἰπεῖν διαβιοῦσα.

Νόστος.

Ὅσα δὲ λυπηρὸν ἡ ἀποδημία, τόσα τερπνὸν καὶ πανηγυρικὸν ἡ ἀπὸ τῆς ξενιτειᾶς ἐπάνοδος (*νόστος*), ἐφ' ἣ ἑορτὴν οἰοῦνται ἄγει τοῦ ἐπιδημήσαντος ὁ οἶκος, παρ' ᾧ οἱ μὲν συγγενεῖς φαγητὰ παρασκευάσαντες δειπνοῦσι (τὰ *μουσαφιρλίκια*) κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας, καὶ ἡ χαρὰ διαλάμπει ἐν τῷ οἴκῳ, ἡ δὲ σύζυγος ἀναζῆ, οὕτως εἰπεῖν, τὸ πένθος ἀποθεμένη, οἱ δὲ συγγενεῖς καὶ φίλοι ἐπισκέπτονται τὸν εὐτυχῆσαντα νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας (τὸ *νόστιμον ἡμῶν*).

ΜΥΩΠΙΑ

[Ἐκ τῶν τῆς Ματοῦλδης Serao].

Τὸ γελῶν πρόσωπον τῆς Φλώρας εἶχε συννεφωθῆ· τὸ κάτω χεῖλος ἦτο προτεταμένον ὡς παιδίου ἐπιθυμοῦντος νὰ κλαύσῃ, οἱ δὲ δάκτυλοι ἠνώχλων ἀφρηημένως πως τὰς πτυχὰς τοῦ φορέματός της . . . τοῦ! ὅπερ ἐμαρτύρει σοβαρότητα. Ἡ Φανὴ τὴν ἠρώτησε πάλιν :

— Τί ἔχεις ;

Ὅς πάντες οἱ ἔχοντές τι καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ τὸ λέγωσιν, ἡ Φλώρα ἀπεκρίθη :

— Οὐδέν ! Καὶ ὁ μικρὸς της ποὺς ἐκτύπα τὴν γῆν ξηρῶς καὶ νευρικῶς.

— Οὐδέν, εἶνε ἀδύνατον, ἐπανέλαθεν ἡ Φανὴ, κάποιος σὲ ἠνώχλησε . Μήπως ἀσθενεῖ ἡ γάτα σου ;

— Ἡ Λίλα εἶνε πολὺ καλὰ.

— Τότε ἡ ράπτριά σου θὰ σοὶ ἔβαλε πάλιν κεντήματα ὅπου ἐδὴ ἤθελες τρίχαπτα ;

— Ἡ προῖξ μου εἶνε ὠραιότατη.

— Μήπως, προσέθεσεν ἡ Φανὴ κωμικῶς συνεσταλμένη, μήπως ὁ ἀδελφός μου παρέλειψε νὰ σοὺ στείλῃ τὰ καθημερινά σου ἄνθη ;

— Ὁ Καίσαρ εἶνε ἄγγελος ἀγαθότητος, ἀπεκρίθη ἡ Φλώρα πάντοτε μελαγχολικῆ.

— Καὶ τὸ λέγεις τοιουτοτρόπως ; Ἐπὶ τέλους δὲν καταλαμβάνω τίποτε . . .

— Ὅργίζομαι μὲ τὸν ἐπάνω, εἶπεν ἡ ἄλλη σείουσα ἀπειλητικῶς τὸν δάκτυλον πρὸς τὸν οὐρανόν.

— Ὡ ! Ὡ !

— Μάλιστα, χωρὶς θαυμασμόν, καὶ χωρὶς ἐπιφωνήματα. Διὰ τί μ' ἐπλασεν, ἀφοῦ ἔπρεπε νὰ ἦμαι τόσον δυστυχῆς ;

— Εἶσαι δυστυχῆς ;

— Καὶ δὲν τὸ βλέπεις ; δὲν τὸ ἐννοεῖς ; Εἶσαι ἄδικος καὶ σύ ;

— Ἄκουσον, φίλη μου, δὲν σὲ ἐννοῶ. Εἶσαι τὸ ἰνδαλμα τῶν γονέων σου, εἶσαι ὠραία, εἶσαι πλουσία, ὁ ἀδελφός μου σὲ ἀγαπᾷ, θὰ νυμφευθῆτε ἐντὸς μηνός . . .

— Καλὰ, ναί' ἀλλὰ πάντα ταῦτα καταστρέφονται, ἐξουδετεροῦνται, ὑπὸ σοβαράς, ὑπὸ βεβαίας περιστάσεως, ἧτις δὲν μὲ ἀφίνει οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἡσυχον. Εἶμαι μύωψ . . .

— Ἄ ! εἶπεν ἡ Φανὴ κᾶπως ἐκπεπληγμένη. τὸ ἤξευρα.

— Καὶ δὲν μὲ λυπεῖσαι ;

— Ὅχι, φιλιότη μου.

— Διότι δὲν εἶσαι εἰς τὴν θέσιν μου. Δὲν ὑπάρχει δι' δυστυχέστερον καὶ γελιωδέστερον διὰ μίαν γυναῖκα παρὰ νὰ εἶνε μύωψ. Ἐὰν ἤξευρες ! Περιπατῶ εἰς τὸν δρόμον ; Διέρχεται στενός τις φίλος καὶ ἐκβάλλει τὸν πῖλον, τοῦ ἀπαντῶ διὰ ψυχροτάτου χαιρετισμοῦ, ἡ δὲν τοῦ ἀπαντῶ διόλου, μὴ ἀναγνωρίσασα αὐτόν. Ὅταν τὸν βλέπω πάλιν, μοῦ παραπονεῖται ἡ μοῦ σοβαρῆται καὶ ἀναγκάζομαι νὰ τοῦ ζητήσω συγγνώμην, καὶ νὰ τῷ εἶπω ὅτι δὲν τὸν εἶδον . . . καὶ ἐνίστε δὲν μὲ πιστεῦσι. Ἐξεναντίας, τυγχάνει νὰ ἐπιδαφιλεύσῃ τὸ χαριέστατον μειδίαμα εἰς τὸν μεγαλειότερον βλάκα τοῦ κόσμου. Εἰς τὸ θέατρον χειρότερα ! Ζητῶ, π. χ. τὸν Καίσαρα ; Κυττάζω ἐδῶ, ἐκεῖ, εἰς τὰ θεωρεῖα, εἰς τὴν πλατεῖα : τίποτε ! καί . . . διατί δὲν ἔρχεται ; διατί ἀργεῖ τόσον ; καί . . . ὅταν ἔλθῃ, θὰ τῷ δεῖξω ἐγώ ! . . . καί . . . ποῖος ἤξευρεῖ ποῦ διασκεδάζει ; . . . ἡ φαντασίᾳ ἐργάζεται, ὑποφέρω, ἀνησυχῶ, εἶμαι ἄδικος . . . καὶ ὁ Καίσαρ ἐν τούτοις εἶνε εἰς τὴν θέσιν του. ἀκριβῆς ὡς πάντοτε, ἐπιζητῶν ματαίως τὰ βλέμματά μου. Εἰς τὸν χορὸν δὲ, ἀλλοίμονον ἐὰν ἦσαι μύωψ ! Ἐχεις ὕφος μαθητρίας χορευούσης τὸν πρῶτόν της τετραγύρον, καὶ φοβεῖσαι πάντοτε μὴ παραπατήσῃ. Ἡ οἰκοδόσποινα σοὶ μειδιᾷ, ἡ μήτηρ σου σοὶ νεύει, ὁ πατήρ σου θέλει νὰ ἀναχωρήσῃ . . . σὺ ὅμως δὲν βλέπεις τίποτε, ἐνοχλεῖς τοὺς πάντας, καὶ τήκεσαι ἡ ἴδια. Ἀπαφάσις νὰ μὴ δμυλῆτης ἐκείνην τὴν ἐσπέραν μετὰ τοῦ δειναί ; Μετὰ θαυμασίας ἀδεξιότητος πηγαίνεις καὶ κάθεται ἀκριβῶς πλησίον αὐτοῦ. Ἐξέρχεται εἰς τὸν ἐξώστην ; . . . ἐνοχλεῖς ἐν ζεύγος ἐρασῶν, οὔτινες σὲ κυττάζουσιν ἐχθρικῶς. Μεταβαίνεις εἰς τὸ κυλικεῖον ἐκλέγεις ἐν παγωτόν, τὸ ὅποιον δὲν σοὶ ἀρέσκει, καὶ ἀναγκάζεσαι νὰ τὸ φάγῃς ἐξ ἀβροφροσύνης. Εἰς τὰ ἵπποδρόμια, εἰς τὰς συναυλίας, παντοῦ, τὴν νύκτα, τὴν ἡμέραν, ἡ μυωπία σὲ ἀκολουθεῖ, σὲ ἐνοχλεῖ, σὲ καταδιώκει, πάντοτε παροῦσα, πάντοτε ἐνοχλητικῆ, δυστυχία πάντοτε καὶ βάσανος !

— Καὶ τὰ δίοπτρα ; — διακόπτει ἡ Φανὴ.

— Βέβαια, τὰ δίοπτρα ! Τὸ ἐπερίμενον ! Βλακῶδες καταφύγιον ! Τὰ δίοπτρα μᾶς ἀναγκάζουσι